

2. Groepsopvang door samenwerkende onthaalouders (subsidies voor gezinsopvang):

de mogelijkheid om vrijwillig over te schakelen naar subsidies inkomenstarief (trap 2) voor groepsopvang;

3. Gebiedsomschrijving van de subsidiegroep gezinsopvang: verruiming.

DEFINITIEVE INFORMATIE

Daarnaast geven we toelichting bij twee onderwerpen waarvoor **géén wijziging van de regelgeving nodig is**:

1. De impact van het Decreet Buitenschoolse Opvang en Activiteiten (BOA) op gezinsopvang en groepsopvang door samenwerkende **onthaalouders die uitsluitend schoolkinderen opvangen**;
2. De **installatie- en investeringspremie** voor onthaalouders.

2 HET STATUUT VAN DE ONTHAALLOUDER

UIT HET PLAN KINDEROPVANG 2025-2029

“We doven het sui generis statuut verder uit en ontwikkelen hiervoor, samen met de federale overheid, een globaal plan. Vanaf 2026 laten we geen nieuwe, startende onthaalouders in deze opvangvorm meer toe en starten zij onmiddellijk in het specifieke werknemersstatuut.”

DE CONCRETE UITWERKING VAN DEZE ACTIE

Uitdoving van het sui generis statuut

Om de uitdoving mogelijk te maken binnen de Vlaamse regelgeving, wordt dit **gekoppeld aan de vergunningsvoorwaarden** voor de locaties gezinsopvang en groepsopvang door samenwerkende onthaalouders.

Wat verandert er vanaf 1 maart 2026?

In **nieuwe locaties** gezinsopvang en nieuwe locaties groepsopvang door samenwerkende onthaalouders die opstarten vanaf 1 maart 2026, kunnen onthaalouders (kinderbegeleiders) niet langer werken in het sui generis-statuuut. Elke nieuwe vergunde locatie die vanaf dan opstart, moet werken met onthaalouders in het **werknemersstatuut of als zelfstandige**.

Uitzonderingen:

- **Bestaande locaties met meerdere onthaalouders** (samenwerkende onthaalouders in groepsopvang of soms ook gezinsopvang)

In een locatie **die vóór 1 maart 2026 al vergund en opgestart** is, blijft het mogelijk om na die datum nog een onthaalouder in het sui generis statuut te laten starten. Dit is bijvoorbeeld nodig wanneer een samenwerkende onthaalouder tijdelijk of definitief wordt vervangen. Zo vermijden we dat er binnen één locatie verschillende statuten naast elkaar bestaan.

- **Vier specifieke overgangssituaties**

Ook als er vanaf 1 maart 2026 een **nieuwe vergunning** nodig is, kan een locatie toch als een “bestaande, vergunde locatie” voor gezinsopvang of groepsopvang met samenwerkende onthaalouders blijven gelden. In deze vier situaties kunnen er nog onthaalouders in het sui generis statuut werken:

1. **Verhuis** van de opvanglocatie, op voorwaarde dat de vergunning van de oorspronkelijke locatie wordt stopgezet;
2. **Overname** van de werking door een andere organisator op dezelfde locatie;
3. **Vrijwillige overstap** van onthaalouders naar een andere organisator op dezelfde locatie;
4. **Omschakeling van groepsopvang door samenwerkende onthaalouders** naar gezinsopvang op dezelfde locatie.
 - **Let op: de omgekeerde overstap** – van gezinsopvang naar groepsopvang door samenwerkende onthaalouders – is vanaf 1 maart 2026 **niet meer mogelijk**.

Wat met onthaalouders die nu in het sui generis statuut werken?

Onthaalouders die vóór 1 maart 2026 al werken in het sui generis statuut in een bestaande vergunde locatie (of in een van de uitzonderingssituaties hierboven), **kunnen in dit statuut blijven werken**. Dat kan in hun huidige locatie of in een andere locatie die al vóór 1 maart 2026 vergund en opgestart was. Op dit moment is er geen federaal wetgevend initiatief aangekondigd om in deze legislatuur een einddatum te bepalen voor het sui generis statuut.

Vrijwillig overstappen van het sui generis statuut naar het werknemersstatuut

Tot nu toe kende Opgroeien bijkomende subsidies voor onthaalouders in het werknemersstatuut op locaties gezinsopvang toe na een 'gesloten' oproep. Dit verandert. **Er komt een vrij instapsysteem**. Bestaande onthaalouders kunnen dan op elk moment vrijwillig en binnen de marges van het beschikbare budget overstappen van het sui generis statuut naar het werknemersstatuut.

Belangrijk: Een onthaalouder die overstapt naar het werknemersstatuut **kan niet meer terugkeren** naar het sui generis statuut.

Zodra de goed te keuren regelgeving in werking treedt en het aanvraagstelsel klaar is, ontvang je daarover een communicatie.

3 GROEPSOPVANG DOOR SAMENWERKENDE ONTHAALLOUDERS

UIT HET PLAN KINDEROPVANG 2025-2029

"Samenwerkende onthaalouders hebben momenteel een vergunning voor groepsopvang maar worden gesubsidieerd als gezinsopvang en zijn tewerkgesteld in het sui generis statuut. In het Subsidiebesluit is voorzien dat deze opvangvorm stopt te bestaan en moet omschakelen naar reguliere groepsopvang trap 2 vanaf 1 april 2026. Voor deze legislatuur voorzien we de vrijwillige omschakeling naar 3.000 T2 plaatsen groepsopvang. We voorzien daarnaast regelgevend een groeistop, zodat nieuwe locaties in deze opvangvorm niet meer mogelijk zijn (en de budgetimpact niet verder groeit)."

DE CONCRETE UITWERKING VAN DEZE ACTIE

Vrijwillige omschakeling van groepsopvang door samenwerkende onthaalouders naar reguliere groepsopvang met subsidie inkomenstarief (trap 2)

Om deze vrijwillige overstap op een duidelijke en transparante manier te organiseren, maakt Opgroeien een procedure met tijdsplan.

Wat is het doel?

In deze legislatuur willen we een **vrijwillige omschakeling** mogelijk maken voor **3.000 plaatsen**, gespreid over de periode 2026-2029, binnen de grenzen van het jaarlijks beschikbaar budget.

Hoe verloopt de omschakeling?

- Het startpunt is **een oproep** voor de toekenning van alle 3.000 beschikbare trap 2-groepsopvangplaatsen in de komende jaren. De bedoeling is om deze oproep te lanceren in **het eerste kwartaal van 2026**.
- De toegekende plaatsen zullen ingaan op **verschillende startdata tot 2029**, afhankelijk van het beschikbare budget per jaar.

Hoeveel subsidieerbare plaatsen kan je maximaal omschakelen?

- Je kan **niet meer** subsidieerbare plaatsen omschakelen **dan het aantal plaatsen** dat je hebt in je **subsidiegroep** groepsopvang door samenwerkende onthaalouders.
- Het aantal plaatsen dat je per locatie kan omschakelen vertrekt vanuit het uitgangspunt van het Plan Kinderopvang 2025-2029: **'gemiddeld 14' per locatie**. Concreet betekent dit:
 - In locaties waar **maximaal twee voltijds equivalente onthaalouders** samenwerken, kan je omschakelen naar maximaal 14 plaatsen met de nieuwe subsidie, rekening houdend met de nieuwe kindratio vanaf 2027.
 - In locaties met **meer dan twee voltijds equivalente onthaalouders**, kan je omschakelen tot maximaal 18 plaatsen.
- Hoe het **juiste aantal omschakelbare plaatsen** wordt bepaald (en op basis van welke criteria), zal Opgroeien opnemen in de oproep.
- Afhankelijk van het **aantal vergunde plaatsen** van je locatie gelden volgende regels:
 - Is het aantal vergunde plaatsen **hoger** dan het aantal dat je mag omschakelen?
→ Dan blijft je **aantal vergunde plaatsen ongewijzigd**.
 - Is het aantal vergunde plaatsen **lager dan 14**?
→ Dan kan je **maximaal evenveel subsidieerbare plaatsen omschakelen als het aantal vergunde plaatsen**.

Toekenning op basis van aanvragen en evaluatie in 2027

Het is mogelijk dat **niet elke aanvraag** voor omschakeling kan worden toegekend en dat **niet alle locaties van één organisator gelijktijdig kunnen omschakelen**.

De toekenning hangt af van:

- het aantal ontvangen aanvragen;
- de rangorde volgens de criteria in de oproep;
- de grenzen van het beschikbare budget.

In **2027** volgt een **evaluatie van de omschakelingsprocedure** en van het gebruik van het budget. Als uit deze evaluatie blijkt dat binnen de marge van 3.000 plaatsen **niet alle middelen zijn toegekend of benut**, zal worden bekeken **hoe de resterende middelen verder kunnen worden ingezet en verdeeld**.

3.1.1 Groeistop voor groepsopvang door samenwerkende onthaalouders

De groeistop betekent dat het aantal locaties groepsopvang door samenwerkende onthaalouders niet meer verder mag toenemen. Daarvoor zijn volgende **belangrijke data** vastgelegd:

- **Uiterste indiendatum** aanvraag van een **nieuwe vergunning** voor groepsopvang door samenwerkende onthaalouders: **30 november 2025**.
- **De opstart**¹ van een nieuwe vergunning groepsopvang door samenwerkende onthaalouders: **vóór 1 maart 2026**.

Belangrijk! Deze data zijn niet verlengbaar. De tijdige aanvraag moet dus een duidelijke intentie en realisatiemogelijkheid bevatten om effectief vóór 1 maart 2026 te starten.

Wat verandert er vanaf 1 maart 2026?

- Je kan dan **geen subsidieerbare plaatsen meer overhevelen** van de **subsidiegroep gezinsopvang** naar de **subsidiegroep groepsopvang door samenwerkende onthaalouders**.
- Omgekeerd blijft het **wél mogelijk** om plaatsen van subsidiegroep over te hevelen:
 - van groepsopvang door samenwerkende onthaalouders **naar gezinsopvang** of **naar groepsopvang**;
 - zolang je voldoet aan [de huidige voorwaarden](#).

¹ Dit betekent de effectieve opstart met de opvang van het eerste kind.

4 HET WERKINGSGEBIED VAN ORGANISATOREN GEZINSOPVANG

UIT HET PLAN KINDEROPVANG 2025-2029

“Omdat elke plaats telt en nodig is, breiden we de gebiedsomschrijvingen van de organisatoren gezinsopvang uit vanaf 2027. Dat zal het voor hen makkelijker maken om nieuwe onthaalouders aan te sluiten.”

4.1 DE CONCRETE UITWERKING VAN DEZE ACTIE

Vandaag worden subsidies voor **gezinsopvang** en **groepsopvang door samenwerkende onthaalouders** toegekend **per zorgregio**.

Wat verandert er?

- Vanaf **1 januari 2027** kan de **subsidie voor gezinsopvang** flexibel worden ingezet **over heel Vlaanderen én het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad**.
- Dit betekent dat de subsidiëring **niet langer gebonden is aan één zorgregio**.

Let op:

- Deze verruiming geldt **enkel voor gezinsopvang**.
- Voor **groepsopvang door samenwerkende onthaalouders** blijven de subsidies **beperkt tot de zorgregio**, zoals dat nu ook het geval is.
Op termijn is het immers de bedoeling om deze subsidies **volledig om te schakelen naar reguliere gesubsidieerde groepsopvang**, waarbij de subsidies gekoppeld zijn aan de **grenzen van de gemeente**.

Wat kan er al vóór 2027?

In de overgang naar 2027 voorzien we een **eerste versoepeling in de regelgeving**:

- **Nog vóór 2027** wordt het mogelijk om **subsidieerbare plaatsen gezinsopvang vrij te verschuiven tussen zorgregio's, zonder** dat je nog moet voldoen aan [de huidige voorwaarden voor overheveling](#).
- Deze aanpassing treedt in werking zodra de regelgeving is aangepast. Je ontvangt hierover nog een communicatie.

5 ONTHAALoudERS DIE UITSLUITEND SCHOOLKINDEREN OPVANGEN

IMPACT VAN HET BOA-DECREET OP ONTHAALoudERS DIE UITSLUITEND SCHOOLKINDEREN OPVANGEN

Op 3 mei 2019 keurde het Vlaams Parlement het [Decreet over de buitenschoolse opvang en activiteiten](#) goed – kortweg **het BOA-decreet**. Met dit decreet kwam er voor het eerst een eigen wettelijk kader voor buitenschoolse opvang en activiteiten in Vlaanderen:

- **Alle opvanglocaties die uitsluitend buitenschoolse opvang bieden**, vallen voortaan onder de regels van het BOA-decreet.
- De **lokale besturen** krijgen hierbij de **regierol én de middelen** toegewezen.
- Na een overgangsperiode treedt het decreet **volledig in werking vanaf 1 september 2026**.

Het **BOA-decreet** is ook **van toepassing op opvanglocaties van aangesloten onthaalouders die alleen schoolkinderen opvangen**.

Vandaag vallen deze locaties nog onder het Decreet Kinderopvang van baby's en peuters, waardoor ze een vergunning én subsidies van Opgroeien kunnen krijgen. Dat verandert vanaf **1 september 2026**, na afloop van de overgangsregeling.

Wat betekent dit concreet voor de vergunning en subsidies?

- **Tot en met 31 augustus 2026²:**
 - Opgroeien **houdt** de vergunning en de subsidies aan.
- **Vanaf 1 september 2026:**
 - Deze locaties zullen **niet langer vergund zijn door Opgroeien**.
 - De **subsidies van Opgroeien worden stopgezet** voor deze locaties.
- **Wat komt in de plaats?**

Vanaf 1 september 2026 wordt het **lokaal bestuur** de regisseur voor de erkenning en financiering. Het lokaal bestuur kan:

- een erkenning toekennen aan de buitenschoolse opvang op basis van een eigen erkenningskader;
- subsidies toekennen.

² Ook al heeft het lokaal bestuur ervoor gekozen om al op 1/01/2026 te starten met de uitvoering van het lokaal BOA-beleid, waarbij zij organisatoren erkennen en subsidiëren, mits uitsluiting van dubbele subsidie.

Wat betekent dit concreet voor het statuut?

- **Einde van het sui generis statuut voor onthaalouders die uitsluitend schoolkinderen opvangen**

Het **sui generis statuut** voor aangesloten onthaalouders is een **federale bevoegdheid**, geregeld in een **Koninklijk Besluit (KB) van 2003**.

Binnen de Vlaamse Gemeenschap geldt dit statuut voor onthaalouders zoals bedoeld in het **decreet kinderopvang van baby's en peuters**. Omdat er vroeger geen apart decretaal kader was voor onthaalouders die uitsluitend buitenschoolse opvang aanbieden, konden zij op basis van het kinderopvangdecreet van het sui generis statuut genieten.

Nu er wél een **specifiek decretaal kader** is via het **BOA-decreet**, verandert de situatie:

- Het sui generis statuut **blijft enkel mogelijk** als de federale overheid het **toepassingsgebied van het KB uit 2003 zou uitbreiden** tot onthaalouders onder het BOA-decreet.
- Dat zal **niet gebeuren**. De **Nationale Arbeidsraad** gaf in 2022 het advies om het **sui generis statuut geleidelijk af te bouwen**. Daarom heeft de **Federale Overheid beslist** om het KB **niet te verruimen** en **geen uitbreiding** toe te staan voor onthaalouders binnen het BOA-decreet.
- **Gevolg:** aangesloten onthaalouders die **uitsluitend schoolkinderen opvangen**, zullen vanaf **1 september 2026** hun **sui generis statuut niet meer kunnen behouden**.

WAT IS ER MOGELIJK VOOR ONTHAALLOUDERS DIE ENKEL SCHOOLKINDEREN OPVANGEN?

Kunnen deze onthaalouders blijven werken?

Ja. Onthaalouders die enkel buitenschoolse opvang aanbieden, **kunnen blijven werken**. Er is **geen regelgeving die dit verbiedt**. **Wel moeten ze dat vanaf 1 september 2026 doen onder een ander statuut**, want het sui generis statuut is voor hen niet meer mogelijk.

Vergunning of erkenning

Een **vergunning van Opgroeien** is vanaf 1 september 2026 **niet meer mogelijk** voor deze locaties.

- **Het alternatief is een lokale erkenning** via het gemeentebestuur, binnen voorwaarden die het lokaal bestuur zelf bepaalt.
- **Let op:** Een lokale erkenning is **niet verplicht**, maar **wel noodzakelijk** als je **BOA-subsidies** van het lokaal bestuur wil ontvangen.

Subsidiëring

- De **subsidie van Opgroeien stopt op 1 september 2026** voor deze onthaalouders.
- Vanaf dan krijgen lokale besturen zélf middelen om BOA-subsidies toe te kennen, volgens eigen erkennings- en subsidievoorwaarden.
- Wie subsidies wil vanaf 1 september 2026, **neemt best tijdig contact op met het lokaal bestuur**, zodat dit kan worden meegenomen in hun erkennings- en subsidiekader.

Aantal schoolkinderen

- De regels van het **decreet kinderopvang van baby's en peuters** zijn vanaf 1 september 2026 **niet meer van toepassing**. Ook de **federale beperking op het aantal kinderen binnen het sui generis statuut** vervalt.
- Als de onthaalouder een **erkenning of subsidie** wil via het lokaal bestuur, dan volgt men de richtlijnen in het **lokale erkennings- en subsidiekader**.

Prijs voor de ouders

- Het **inkomenstarief (Trap 2)** van Opgroeien geldt **niet meer** vanaf 1 september 2026 voor locaties waar uitsluitend schoolkinderen worden opgevangen.
- Het **BOA-decreet legt geen vaste tarieven op**. Het lokaal bestuur **kan wel richtlijnen opleggen** voor eventuele erkenning of subsidie.
- Zijn er geen richtlijnen of vraag je geen subsidies aan? Dan mag je **zelf het tarief bepalen**.

Statuut

Vanaf 1 september 2026 is het **sui generis statuut niet meer mogelijk voor deze onthaalouders**.

Mogelijke alternatieven:

- **Werknemersstatuut**

Binnen de financiële mogelijkheden van een werkgever kan de onthaalouder eventueel aan de slag als werknemer in **huisarbeid** of als **reguliere werknemer**. De dienst waarbij de onthaalouder momenteel is aangesloten, kan (maar moet niet) de werkgever zijn. Ook andere werkgevers zijn mogelijk, zoals een andere organisator kinderopvang of het lokaal bestuur.

- **Zelfstandig statuut**

De onthaalouder kan ervoor kiezen om als zelfstandige te werken.

- **Medewerker in een buitenschoolse groepsopvang**

De onthaalouder kan overwegen om de buitenschoolse opvangactiviteit verder te zetten als medewerker in een buitenschoolse groepsopvang.

GEEN IMPACT OP ONTHAALLOUDERS DIE OOK BABY'S EN PEUTERS OPVANGEN

- Onthaalouders die **in hoofdzaak baby's en peuters opvangen** en daarnaast ook schoolkinderen, **blijven onder het Decreet Kinderopvang van baby's en peuters vallen**.
- Voor deze onthaalouders **blijft de vergunning en subsidiëring via Opgroeien behouden**.
- Een onthaalouder die nu uitsluitend schoolkinderen opvangt, kan er eventueel voor kiezen om **vanaf 1 september 2026 baby's en peuters in hoofdzaak op te vangen** en zo onder de kinderopvangregeling te blijven vallen.

6 De installatie- en investeringspremie voor de onthaalouders

In de context van de bijkomende investeringen in de kinderopvang vanaf 2024, stelde de vorige Vlaamse Regering ook de ontwikkeling van een installatie- en investeringspremie voor onthaalouders in het vooruitzicht. Je vindt hierover info in [de snelinfo](#) die Opgroeien daarover verstuurde op 27 september 2023.

De vorige Vlaamse Regering heeft deze premie echter nooit concreet ingevoerd. De invoering van de premie was immers gekoppeld aan een federale fiscale vrijstelling. Zonder deze vrijstelling zou de premie sterk verminderen en amper een meerwaarde bieden. Om deze premie zijn volledige meerwaarde te kunnen laten behouden, werd in 2024 aan de federale overheid gevraagd om een fiscale vrijstelling, wat is toe te staan door de federale minister van Financiën. Duidelijkheid hierover was nodig vooraleer de subsidie in te voeren, om te vermijden dat onthaalouders die de premie zouden ontvangen, in het ongewisse waren over de fiscale vrijstelling. Omwille van het einde van de legislatuur en een nieuwe Federale Regering werd de uitwerking van deze maatregel on hold gezet, in afwachting van een antwoord op deze vraag.

Minister Gennez legde op haar beurt de vraag voor aan de nieuwe federale minister van Financiën. Recent werd het antwoord ontvangen: de installatie- en investeringspremie voor onthaalouders wordt beschouwd als beroepsinkomen en is daarom ook belastbaar binnen het geheel van het belastbaar gezinsinkomen van de onthaalouder. **Doordat er geen fiscale vrijstelling is, kan de premie niet worden ingevoerd. Daarom heeft minister Gennez beslist om extra middelen te voorzien voor de omschakeling van het sui generis statuut naar het werknemersstatuut voor onthaalouders³.** Zo bouwen ze volledige sociale rechten op, en kunnen ze rekenen op een stabiele verloning.

³ Deze extra middelen zijn voorzien voor 900 VTE, zoals vermeld in punt 2.2 van het [Plan kinderopvang 2025-2029](#).